

ŠIFRA UČENIKA

STRUČNI ISPIT

JUN 2019. GODINE

**CRNOGORSKI – SRPSKI, BOSANSKI,
HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST****U P U T S T V O**

VRIJEME TRAJANJA TESTA JE 150 MINUTA

Za vrijeme testa nije dozvoljena upotreba elektronskih uređaja.

Učenik/učenica ne smije na bilo koji način otkrivati u testu svoj identitet ili se direktno obraćati ocjenjivaču.

Test **MORA** biti **ČITKO** napisan hemijskom olovkom. Učenik/učenica može da piše ćirilicom ili latinicom, pisanim ili štampanim slovima, ekavskim ili ijekavskim izgovorom, jotovanom ili nejotovanom varijantom. Ako piše štampanim slovima, **MORA** istaći veliko slovo.

Test sadrži zadatke koji se rješavaju na jedan od sljedećih načina:

- zaokruživanjem broja ispred tačnog odgovora
- pisanjem kratkog odgovora
- pisanjem dužeg odgovora
- pisanjem funkcionalnog teksta

Uz test si dobio/dobila **list za odgovore** za zadatke višestrukog izbora.

Potrebno je da na odgovarajuće mjesto pažljivo **prepišeš** svoje odgovore.

Zadatak će se vrednovati s nula bodova:

- ako je odgovor netačan
- ako odgovor na zadatak višestrukog izbora **NIJE** prenijet na list za odgovore
- ako je zaokružen ili napisan i tačan i netačan odgovor
- ako je nečitko napisan odgovor/funkcionalni tekst
- ako je odgovor/funkcionalni tekst napisan grafitnom olovkom
- ako funkcionalni tekst **NIJE** napisan na predviđenom mjestu, već samo na listovima za koncept (pisanje koncepta nije obavezno)

Ukoliko pogriješiš, prekriži i odgovori ponovo. Kad završiš, provjeri svoje odgovore.

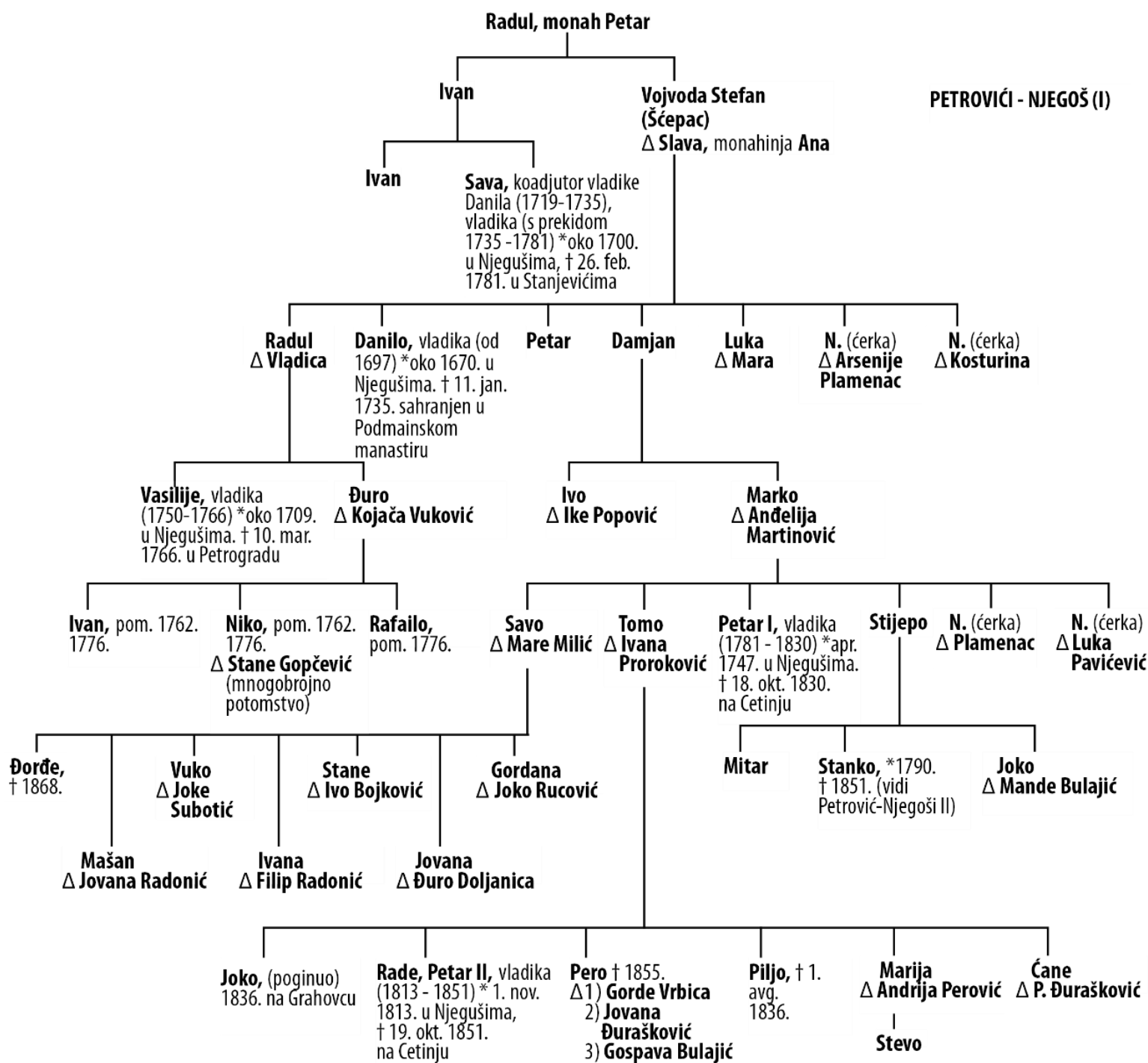
Srećno!

* M 9 5 9 6 1 *

PRAZNA STRANA

Na osnovu rodoslova Petrovići – Njegoš (I) odgovori na pitanja 1, 2, 3, 4 i 5.

(Priređeno prema: http://www.montenegrina.net/pages/pages1/istorija/cg_u_xix_vijeku/rodoslov_petrovica.html)

1. U kojem vijeku je živio vladika Vasilije Petrović?

.....
1 bod

2. Ko je bio vladika od 1735. do 1750. godine?

1. Sava
2. Danilo
3. Vasilije

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

3. Čiji su sinovi Ivan, Niko, Rafailo?

.....
1 bod

4. Čije podatke ne možemo naći u ovom već u rodoslovu Petrović – Njegoš II?

.....
1 bod

5. Ako je konstatacija tačna, zaokruži T, a ako nije, zaokruži N i obrazloži odgovor.

KONSTATACIJA	TAČNO NETAČNO	OBRAZLOŽENJE ODGOVORA
Ivana Proroković je kćerka Marka Petrovića.	T N	

1 bod

Spektakl o Krležinim junacima naših dana

12/08/2017 08:06

Izvor: Pobjeda

Grad teatar Budva omogućio je svojoj publici da u velelepnoj dubrovačkoj Umjetničkoj galeriji vidi izvođenje nove produkcije Dubrovačkih ljetnjih igara, kultnu dramu Miroslava Krleže „Gospoda Glembajevi“, u adaptaciji i režiji Zlatka Svibena.

Autobuse koji su vozili budvansku publiku, granična hrvatska policija propustila je da prođu ispred beskrajne kolone automobila, a na Debelom brijegu sačekali su ih predstavnici dubrovačkog festivala. „Glembajevi“ u novom čitanju Zlatka Svibena igrani su pet puta na Dubrovačkim ljetnjim igrama, a preksinoć je završeno njihovo ovogodišnje prikazivanje u Dubrovniku. Krležina priča o Glembajevima, ljudima koji su u šizofronoj zbilji postali pomaknuti od stvarnosti, zatočenicima vlastite svijesti i savjesti, ubicama, varalicama, lopovima i manipulantima, počinje u Atrijumu Umjetničke galerije. Iz Atrijuma, gdje se upoznaje sa Krležinim junacima, publika lagano kreće stepeništem, gdje je dočekuje hor „mrtvih duša“, koji pjeva stihove „Smrt, to je čaša sna, smrt, to je gorak ukus maka“ (songovi koji se čuju tokom cijele predstave dodatno aktuelizuju Svibenovu adaptaciju), a ovaj svojevrsni pozorišni spektakl nastavlja se u fantastičnoj scenografiji na terasi Umjetničke galerije, gdje su na kamenom zidu smješteni i portreti Glembajevih. U gotovo četvorosatnoj drami u tri čina, Svibenov „lajtmotiv“ Glembajevih ipak nije socijalna sfera, jer on jednako fokusira i fenomene o ženi, smrti, kojim se i Krleža bavio u svom djelu.

Novo razumijevanje

Za Mija Jurišića, glumca splitskog HNK, uloga Leonea Glembaja je prva dramska premijera na Dubrovačkim ljetnjim igrama, a na premijeri je dobio najveći aplauz publike.

„Susreo sam se s Krležom samo na prijemnom na Akademiji, što je bilo daleko ispod mog shvatanja lika i djela tog čovjeka. Za razumijevanje Krleže tek sam sada dospio u neke godine kada mogu malo pronicljivije obuhvatiti što taj čovjek piše i o čemu govori. Činjenica je da su Leonea igrali mnogi glumci koji su ostavili velik trag u kulturi ovog prostora, pa ući u te cipele nije bilo lako. Na početku sam bio dosta uplašen – Leone, kojeg zovu i hrvatskim Hamletom, ima toliko rukavaca da, za koji god se odlučite, ne možete fulati. Možete ga igrati agresivno, povučeno, intelektualno, superiorno, brzo, sporo.... Posebno mi je drago što mog oca, Ignjata Glembaja igra Predrag Ejđus, i što sam mogao stati na scenu zajedno s njim“, rekao je Jurišić, ističući da je veoma obradovan dolaskom budvanske publike u Dubrovnik.

Primjer kulturne saradnje

Za Zlatka Svibena, kako je izjavio poslije izvođenja predstave, dolazak publike Grad teatra koja je ispunila više od polovine gledališta, predstavlja najbolji dokaz da kulturna saradnja na ovim prostorima i saradnja dvaju bliskih ljetnjih festivala treba da se nastavi.

„Mnogo mi je drago što su gledaoci iz Budve premijerno ipak vidjeli *Glembajeve*. Mi smo planirali da gostujemo na Grad teatru u okviru Dramskog programa, ali zbog scene koja je tehnički isuviše

zahtjevana i ne bi tako brzo mogla da se prilagodi Budvi, došli smo do zajedničkog zaključka da je mnogo lakše da publika dođe u Dubrovnik. Raduje me što je naš dogovor realizovan na obostrano zadovoljstvo, pogotovo sam srećan kako su budvanski gledaoci reagovali. Očito je da je to publika koju je Grad teatar iškolovao tokom decenija svog trajanja, jer *Glembajevi* nijesu lako štivo i laka predstava“, kazao je Sviben.

(<https://www.cdm.me/kultura/spektakl-o-krlezinim-junacima-nasih-dana/>)

6. Ako je iskaz tačan, zaokruži DA, a ako nije tačan, zaokruži NE.

Dramska predstava <i>Gospoda Glembajevi</i> odigrana je u dubrovačkoj Umjetničkoj galeriji.	DA	NE
Tekst je objavljen u 20 sati i 6 minuta.	DA	NE
Tri čina predstave <i>Gospoda Glembajevi</i> igrala su se skoro četiri sata.	DA	NE

1 bod

7. Ko je predstavu postavio na scenu?

1. Miroslav Krleža
2. Zlatko Sviben
3. Mijo Jurišić

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

8. Objasni zbog čega je organizator odlučio da se predstava održi u Dubrovniku, a ne u Budvi.

.....
.....

1 bod

9. Kojim funkcionalnim stilom je napisan tekst *Spektakl o Krležinim junacima naših dana*?

1. administrativnim
2. književno-umjetničkim
3. novinarsko-publicističkim

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

10. Objasni šta je glumac Mijo Jurišić želio da istakne rekavši da *ući u te cipele nije bilo lako*.

.....
.....

1 bod

11. A) Zaokruži broj ispred lika koji ne pripada grupi.

1. Ahilej
2. Andromaha
3. Ismena
4. Hektor

1 bod

B) Obrazloži odgovor.

.....
.....

12. A) Pored naziva djela napiši ime i prezime njegovog autora.

1 bod

1. *Albatros*
2. *Prokleta avlija*
3. *Čiča Gorio*
4. *Gorski vijenac*

1 bod

B) Koje djelo iz zadatka pod A pripada realizmu?

.....

1 bod

13. Pored postupaka likova i citata iz djela napiši ko su likovi o kojima se govori.

POSTUPCI LIKOVA	CITAT IZ DJELA	LIKОВИ
Neće da iznevjeri junaka koji, iako ga je zarobio, prema njemu se odnosio čovječno i ljudski dok je bio u njegovoj tamnici.	„...tvrđa mi je vjera od kamena;/da ćeš sade sablju povaditi,/da ćeš pola vojske pogubiti, nevjere ti učiniti neću...“	Ko se odnosio čovječno i ljudski? Ko neće „nevjere učiniti“?
Ispituju junaka koji u snu priča o ljepoti žene. Jedan lik vodi računa da junak u snu ne kaže što ne treba.	„Ne pitaj ga, amanati, za takve stvari, /dok se nije što izbleja“.	Ko priča u snu? Ko ne dozvoljava da se junak „izbleji“?
Došao je kao duždev zatočnik, a oni ga ponižavaju zbog izgleda. To ga je naljutilo pa im je uzvratio istom mjerom.	„Moja gospodo, bolji i viši pođoše boljjijema i višijema, a ja jedva vas dopadoh.“	Ko ismijava i ponižava duždeva zatočnika? Ko je duždev zatočnik?

3 boda

Na osnovu datog odlomka, kao i cjelokupnog djela, uradi zadatke 14 i 15.

Ali tada sam bio opčinjen i radije sam o svom velikom prijatelju zamišljao bajke... Samo, moram priznati, da Hasan nema nikakva udjela u tom stvaranju bajke. Ona je bila potrebna nama a ne njemu. Hoćemo da vjerujemo da ima ljudi koji mogu više od onog što je obično. I bio je takav, u izvjesnom smislu, mogao je, bar po tome kako je primao sve što mu se dešavalo. Osmijehom se namirivao za gubitke, stvorio svoje unutrašnje bogatstvo, vjerovao da u životu nema samo pobjeda i poraza, da postoji i disanje, i gledanje, i slušanje, i riječ, i ljubav, i prijateljstvo, i običan život, koji mnogo zavisi od nas. Pa dobro, postoji, izgleda da postoji, i pored svega, ali je prilično smiješno, liči na djetinju misao.

14.

A) Napiši ime i prezime lika koji u ovom odlomku govori o Hasanu?

.....

1 bod

B) Objasni zašto sve što je navedeno doživljava kao „djetinju misao“.

.....

1 bod

15.

Objasni što je dovelo do preokreta u životu glavnog lika.

.....
.....

2 boda

16.

Pored imena književnog lika napiši naziv književnog djela u kome se javlja i književni rod kojem djelo pripada.

(djelo)

(književni rod)

Lado Tajović

Serebrjakov

2 boda

- 17.** Napiši naziv djela koje je dati pjesnik napisao u slavu svoje velike ljubavi.

PJESNIK	DJELO	PJESNIKOVA LJUBAV
Frančesko Petrarka		Laura
Laza Kostić		Lenka Dundeški

1 bod

- 18.** Znao je da će ga, odmah poslije pregleda, uputiti na bojište. (Seobe, M. Crnjanski)

Riječi podvučene u rečenici su:

1. zamjenica i prilog
2. zamjenica i prijedlog
3. pomoćni glagol i prilog
4. pomoćni glagol i prijedlog

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

- 19.** crnogorski, makedonski, ukrajinski, slovački, poljski, bugarski, ruski

U tabelu upiši naziv jezika koji pripada datoj grupi.

JUŽNOSLOVENSKI	ISTOČNOSLOVENSKI	ZAPADNOSLOVENSKI

1 bod

Pročitaj dio pjesme pa odgovori na pitanja 20, 21 i 22.

...
U sami kamen! U zavičajne, od mora slane ljute kore
bušačem korijena, hiljadu i jednom radnom žilom!
I svaku izračvaj u kliješte, naiviči i nabrusi kao borer,
produžuj, sekund po sekund, jedva vidljivo živo šilo!

I pipaj. U pukline uđi. Prinesi borere kišnoj ospi
po kamenu. I steži kliještima žila – melji petit.
Petit brašna. I ne nađeš li damar vode, znojem pospi
i skaši brašno, hrani se kamenom – kamen jedi!

I postaj kamen. Kameno-uljanom i slanom štavom svoju kožu
uštavi, osivi, okori, nakvrgaj. Kamen jedi!
Vrijedi – za školjke cvjetova, noću morske, za list dožud,
za kapi maslinki, s peteljkama kapi – da, vrijedi!

20. Napiši naziv pjesme i ime i prezime njenog autora.

.....

1 bod

21. Pjesnik je poetski prikazao borbu u pjesmi. Između koga se vodi borba?

.....
.....

1 bod

22. A) U strofama je dominantan jedan glagolski oblik. Koji?

.....

1 bod

B) Objasni stilsku funkciju koju pjesnik ostvaruje upotrebom tog glagolskog oblika.

.....
.....

1 bod

23. Od riječi IZ i ŠTRICKATI napiši jednu riječ.

.....

1 bod

Na osnovu datog odlomka iz romana *Na Drini ćuprija* (I. Andrić), kao i cjelokupnog djela, odgovori na pitanja 24, 25, 26 i 27.

U tim mislima, sporo ide Alihodža sa mosta. I ne primećuje da ga prati onaj sanitetski vojnik. Ne boli ga toliko uho koliko ono olovno i gorko đule koje mu je odjednom, poslije čitanja „carskih riječi“ leglo usred grudi. Sporo ide a čini mu se da nikad više neće preći na drugu obalu, da je ovaj most, koji je dika kasabe i od svog postanka u najužoj vezi sa njegovom porodicom, na kome je odrastao i pored koga vek provodi, odjednom porušen na sredini, tamo kod kapije; da ga je ona bela, široka hartija švapskog proglosa presekla po polovini kao bezglasna eksplozija i da tu zjapi provalija; da još stoje pojedini stubovi, levo i desno od tog preseka, ali da prelaza nema, jer most ne vezuje više dve obale, i svak ima da ostane daveka na onoj strani na kojoj se u tom trenutku zadesio.

24. Na čiju vlast se misli kada se kaže „carskih riječi“?

.....

1 bod

25. Zbog čega Alihodža duboko tragično doživljava promjenu nastalu proglosom?

.....
.....

2 boda

26. Šta je u romanu *Na Drini ćuprija* glavni hronotop? Objasni.

.....
.....

2 boda

27. Zašto se roman *Na Drini ćuprija* određuje kao roman hronika?

.....
.....

2 boda

28. Pročitaj novinski naslov pa uradi zadatak.

Sjećanje na „Dr Picasso“: Borba protiv šunda je Sizifov posao
(*Vijesti*, 15. 12. 2015)

A) Objasni značenje frazeologizma upotrijebljenog u naslovu.

.....
1 bod

B) Prepiši imenski predikat iz naslova.

.....
1 bod

29. A) Zaokruži broj ispred riječi koja nije pravilno napisana i rješenje prenesi na list za odgovore.

1. dosljednja
2. posljednja
3. sljedbenik
4. sljedeći

1 bod

B) Od infinitiva napiši prvo lice jednine futura prvog, kao što je započeto.

misliti misliću; ću misliti;
znati ;
reći ;

1 bod

- 30.** Koristeći potrebne podatke navedene u tekstu i na pozivnici, napiši obavještenje o promociji knjige aforizama *Snaga duha* kao događaju koji tek treba da se održi u knjižari „Knjiga“. Vodi računa o formi obavještenja. Poštuj gramatičku i pravopisnu normu.

Promocija knjige aforizama publiciste Ivana Stanjevića, održana 5. novembra 2018. u prepunoj sali nikšićke *Knjige*, pokazala je da humor i satira uvijek nepogrešivo pronalaze put do publike. Stanjevićevi aforizmi uspijevaju da zasmiju i ukažu na problem, ali da ne ponize. O knjizi su govorili kritičari i publicisti.

- Radi se o neprocjenjivom doprinosu razvoju kratke forme, kakav je aforizam, istakao je publicista Stojan Pribilović.
- Ivan Stanjević je svjedok savremenih zbivanja i prikazuje ih na duhovit i dobronamjeran način, što je veoma teško postići ovom kratkom formom, rekao je kritičar Samir Avdić.
- Suština nije u događajima, već u načinu na koji će oni biti prikazani, i duhu i emocijama koje će to prikazivanje probuditi kod čitaoca, istakao je Petar Vujadinović, književnik i publicista.

Medijatorka večeri bila je glumica i rediteljka Sonja Babić.

UDRUŽENJE
AFORISTIČARA
CRNE GORE

**POZIVAMO VAS NA VEČE HUMORA I SATIRE I PROMOCIJU
KNJIGE
SNAGA DUHA - Ivan Stanjević**

Nikšić, 5. 11. 2018.

Knjižara KNJIGA, 19 h

10 bodova

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11